

WACŁAW SERUGA*

Piękno w przestrzeni środowiska mieszkaniowego

Beauty in the space of the housing environment

Streszczenie

Artykuł dotyczy zagadnienia piękna w przestrzeni środowiska mieszkaniowego, określenia czynników jakie mają wpływ na poczucie piękna w kreacjach architektoniczno-urbanistycznych. Poczucie piękna jest cechą indywidualnej percepcji człowieka związaną z danym okresem czasu, a postrzeganie piękna i kreatywna działalność twórcza należą do najważniejszych cech człowieka. Wzajemne harmonijne relacje przestrzenne pomiędzy architekturą i naturą wpływają na percepcję człowieka i jego odczuwanie piękna w środowisku mieszkaniowym. Powyższe zagadnienia zostały przedstawione na dwóch przykładach wybranych założeń architektoniczno-urbanistycznych..

Abstract

This paper discusses matters related to beauty in the space of the housing environment, determining factors that affect the sensation of beauty in architectural and urban designs. The sense of beauty is a feature of a person's individual perception, associated with a given period of time, and perceiving beauty and creative are among humanity's most important characteristics. The mutual harmonious spatial relations between architecture and nature affect human perception and the perception of beauty in the housing environment. These matters have been presented using two cases of selected architectural and urban complexes.

Słowa kluczowe: piękno, przestrzeń, architektura, natura, środowisko mieszkaniowe

Keywords: master plan, development plan, urban public space, planning system

WPROWADZENIE

W wielowątkowych działaniach człowieka na wielu płaszczyznach; życia osobistego, zawodowego, w kontaktach międzyludzkich istotną rolę odgrywa poczucie piękna. To ono, nawet jeśli się o tym nie mówi wprost, decyduje o wielorakich wyborach człowieka. W tym obok innych aspektów o wyborze miejsca zamieszkania.

Pojęcie piękna było od czasów starożytnych po współczesne przedmiotem badań filozofów i uczonych. Współcześnie mamy więc do czynienia z rozległą wiedzą w tym zakresie (Kosiński, 2011,35). Wycucie piękna i wrażliwość na piękno jest istotą i treścią kształcenia na wszystkich uczelniach artystycznych. Jest także istotą zawodu architekta i ma wpływ na podejmowane decyzje w rozwiązaniach funkcjonalno – przestrzennych i architektoniczno – urbanistycznych. Wycucie piękna stanowi kryterium oceny przestrzeni otaczającej; natury, krajobrazu i stworzonej przez człowieka kompozycji przestrzeni miejskich, ulic, placów i parków ect., a przede wszystkim architektury. Piękno jest silnie odbierane przez ludzi wrażliwych; wzbudza zachwyt i podziw (Seruga. 2020, 92).

INTRODUCTION

In the various multithreaded human activities across all spheres: of personal and professional life, in interpersonal contacts, the sense of beauty plays a significant role. It is beauty, even when not explicitly named, that determines many of a person's choices. Including, among other aspects, the choice of one's place of residence.

The notion of beauty has been the subject of study of philosophers and scholars from ancient times to the present. Thus, we now have extensive knowledge in this regard (Kosiński, 2011, 35). The sense of beauty and sensitivity to beauty are the essence and content of education at all artistic universities. It is also the essence of the architectural profession and impacts decisions concerning functional, spatial, architectural and urban solutions. The sense of beauty defines the criterion of surrounding space, of nature, the landscape and the manmade composition of urban spaces, streets, squares parks, etc. and, most importantly, architecture. Beauty is perceived very strongly by sensitive people; it inspires delight and awe (Seruga 2020, 92).

Zachodzi zatem pytanie jakie elementy definiują pojęcie piękna w przestrzeni środowiska mieszkaniowego. Aby przybliżyć odpowiedź na to pytanie posłużono się przykładem projektów dyplomowych magisterskich architektoniczno – urbanistycznych wykonanych w 2020 roku w Katedrze Architektury i Urbanistyki Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach, pod kierunkiem autora artykułu.¹

PRZESTRZEŃ, ARCHITEKTURA, NATURA

Przestrzeń, architektura i natura to jedność trzech ideałów wzajemnie powiązanych funkcjonalno-przestrzennie, które mają wpływ na zmysły ludzkie, a tym samym na poczucie piękna. Warto podkreślić wzajemne relacje jakie mogą zachodzić pomiędzy przestrzenią, architekturą i naturą, a w konsekwencji określić jakie elementy mają wpływ na poczucie piękna i które stanowią o tym, że coś się nam podoba lub nie. Problem jest uniwersalny ze względu na różnorodność indywidualnego poczucia piękna przez człowieka i jego osobistego osądu.

Piękno według słownika języka polskiego „ to zespół cech takich jak proporcja kształtów, harmonia barw, dźwięków, który sprawia, że coś się nam podoba lub budzi zachwyty”². Jednocześnie jest to podstawowy problem w nauczaniu i wykonywaniu zawodu architekta, a także istotne kryterium wszystkich nagród i konkursów architektonicznych.

Dążenie do piękna to najważniejsze kryterium projektów studenckich w tym dyplomowych. Projekty dyplomowe, już na tyle dojrzałe i wyczułone na problemy architektoniczno-przestrzenne, a jednocześnie niczym nie obciążone w dążeniu do piękna, stanowią dobry teren badań i ilustrację problemu piękna w przestrzeni. Poniżej zostały przedstawione dwie prace dyplomowe, na podstawie których zaprezentowano problematykę przestrzeni, architektury i natury.

Ekologiczne integracyjne osiedle mieszkaniowe w Końskich³.

Projekt 2020 [P.1 – P.10]. Autor Luiza Łątka.

Teren lokalizacji osiedla mieszkaniowego jest położony w małym mieście, Końskie w województwie Świętokrzyskim. Przeznaczona pod zabudowę zespołu działka znajduje się na terenie zielonym, zaniedbanym i niezagospodarowanym, na styku zabytkowego parku, w sąsiedztwie budynków wielorodzinnych i jednorodzinnych oraz oświaty i ochrony zdrowia. Celem pracy jak pisze autorka było „stworzenie centrum obejmujące pięć budynków mieszkalnych z funkcją integracyjno-rekreacyjną”. Osiedle zaprojektowane zostało w oparciu o ideę zrównoważonego rozwoju, uwzględniające aspekty społeczne, ekonomiczne i ekologiczne.

W rozwiązaniu osiedla jak pisze autorka zaproponowano między innymi:

- „zwartą zabudowę wykorzystującą efektywnie przestrzeń lokalizacji z wyłączeniem komunikacji samo-

This begs the question: which elements define the notion of beauty in the space of the housing environment. To bring us closer to the answer to this question, I used architectural and urban Master's thesis projects prepared by students in 2020 at the Chair of Architecture and Urban Planning of the Faculty of Civil Engineering and Architecture of the Kielce University of Technology under my supervision.¹

SPACE, ARCHITECTURE, NATURE

Space, architecture and nature form a unity of three ideals that are interconnected in terms of function and space, and which affect the human senses and thus the sense of beauty. It should be noted that such interrelations can take place between space, architecture and nature, and thus define elements that affect the sense of beauty and determine whether something is liked or not. This problem is universal due to the diversity in the sense of beauty among individuals and their personal judgements.

According to the Polish language dictionary, beauty is 'a set of characteristics such as the proportions of shape, a harmony of colours and sounds, that affects whether we like something or are delighted by it'.² It is also a fundamental problem in teaching and practising the architectural profession, as well as an essential criterion of all architectural prizes and competitions. The pursuit of beauty is the most important criterion in student projects, including thesis projects. Thesis projects, of sufficient maturity and sensitivity to architectural and spatial problems, while also being unburdened in their pursuit of beauty, are a good field of research and an illustration of the problem of beauty in space. Below is a presentation of two thesis projects that were used to present the issues of space, architecture and nature.

Eco-friendly, integrative housing complex in Końskie.³

Designed in 2020 [P.1–P.10]. Author: Luiza Łątka.

The site of the housing complex is located in the small town of Końskie, in the Świętokrzyskie Voivodeship. The site is located in a green area, neglected and undeveloped, at the edge of a historical park, in the vicinity of multi-family and single-family residential buildings, as well as educational and healthcare buildings. The project's author stated that its goal had been to 'create a centre that would include five residential buildings with an integrative and recreational function'. The complex was designed on the basis of the notion of sustainable development, accounting for social, economic and ecological aspects.

The author herself stated that she had proposed the following elements in the project:

- 'compact development that makes effective use of the site, forgoing individual vehicular transport

chodowej na rzecz pieszej, rowerowej oraz transportu publicznego.

- zaprojektowano zespoły mieszkaniowe z dużą ilością mieszkań posiadających własne duże tarasy tworzące "prywatne ogródki". Wprowadzono atrakcyjne wspólne przestrzenie zielone w celu integracji mieszkańców każdej grupy wiekowej i społecznej.
- wprowadzono strefę uprawy roślin, do której mają dostęp wszyscy mieszkańcy.
- zakłada się wykorzystywanie całego terenu na stworzenie przestrzeni zielonej i rekreacji ze sztucznymi zbiornikami wodnymi, parkiem etc.
- zaproponowano samowystarczające osiedle w zakresie energetycznym poprzez wprowadzenie źródeł energii odnawialnej.
- Wprowadzenie systemu odzyskiwania wody deszczowej do zbiorników pod powierzchnią terenu lub poprowadzenie wody systemem otwartych kanałów do zbiorników podziemnych" etc.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że ekologiczne osiedle mieszkaniowe w Końskich tworzy harmonijnie skomponowany zespół mieszkaniowy wpisany w miejsce lokalizacji, powiązany z naturą oraz zielonym otoczeniem, tworząc atrakcyjnie kształtowaną przestrzeń i zielone wnętrza. W układzie urbanistycznym kształtuje przyjazne dla człowieka środowisko mieszkaniowe. Rozwiązanie funkcjonalne stwarza optymalne warunki dla rekreacji. Atrakcyjnie kształtowana architektura z zielenią balkonów i jej oryginalna forma została perfekcyjnie wkomponowana w zielone otoczenie, tworząc charakterystyczny klimat i atmosferę. Rozwiązanie architektoniczne, funkcjonalno - przestrzenne pięciu budynków, wpisuje się w otaczający zielony kontekst. Patia wraz z tarasami i dachami budynków kształtują ekologiczną, zieloną przestrzeń.(Seruga. 2019,106)

Analizowany zespół posiada kreatywne walory kompozycyjne, plastyczne oraz estetyczne. Całość rozwiązania kształtuje indywidualną przestrzeń środowiska mieszkaniowego, wnosząc pierwiastek piękna poprzez harmonijne relacje pomiędzy przestrzenią, architekturą, a naturą.

Zespół mieszkaniowo-usługowy z częścią biurową w Kielcach ⁴.

projekt 2020 [P.11 – P.19]. Autor Bartłomiej Bielecki

Zespół mieszkaniowo – usługowy z częścią biurową zlokalizowany został w centrum Kielc, przy skrzyżowaniu ulic Świętokrzyskiej i Alei Solidarności, kształtując przestrzennie kwartał zabudowy. Zaproponowana w architekturze zespołu forma nawiązuje kształtem do znaku nieskończoności, który ma zdaniem autora symbolizować; niekończące się pokłady energii słońca i innych odnawialnych źródeł energii, obraz natury, a także nieskończenie zróżnicowany świat życia człowieka, jego potrzeb i zachowań. (Gyurkovich, 1999, 170).

Zespół został zaprojektowany w duchu idei zrównoważonego rozwoju i piękna przestrzeni architektoniczno-

in favour of pedestrian and bicycle circulation and public transport;

- housing complexes with a large number of apartments with dedicated spacious terraces that form "private gardens". Attractive green common spaces were introduced to facilitate integration between residents from each age and social group;
- a plant cultivation zone was introduced, with all residents given access;
- it is assumed that the entire area will be used to create a green and recreational space with artificial waterbodies, a park, etc.;
- the complex was proposed to be self-sufficient in terms of energy via the use of renewable energy sources;
- the application of a stormwater reuse system that utilises underground tanks or directing the water to underground tanks using a system of open canals', etc.

In summary, it should be stated that the eco-friendly housing estate in Końskie forms a harmoniously composed residential complex that blends well with its site, is linked with nature and the green surroundings, and creates an attractively shaped space and green interiors. In terms of its urban layout, it creates a human-friendly housing environment. The functional solution creates optimal conditions for recreation. Attractively designed architecture, coupled with the greenery on balconies and an original form, was perfectly incorporated into a green setting, creating a distinctive climate and atmosphere. The architectural and functional-spatial design of the five buildings fits well with the surrounding green context. Patios with terraces and building roofs form an eco-friendly, green space (Seruga 2019, 106).

The complex possesses creative compositional, visual and aesthetic value. The entirety of the design forms an individual housing environment space, introducing the element of beauty via harmonious relationships between space, architecture and nature.

Mixed-use housing and service complex with an office section in Kielce.⁴

Designed in 2020 [P.11–P.19]. Author: Bartłomiej Bielecki.

The mixed-use housing and service complex with an office section was sited in the centre of Kielce, at the intersection of Świętokrzyska Street and Solidarności Avenue, spatially forming a city block. The form proposed in the complex's architecture references the infinity symbol in its shape. The author intended it to symbolise the unending energy reserves of the sun and other renewable energy sources, an image of nature and the infinitely diverse world of human life, its needs and behaviours (Gyurkovich, 1999, 170).

The complex was designed in alignment with the idea of sustainable development and the beauty of archi-

-urbanistycznej w nawiązaniu do szerokiego kontekstu przestrzennego. Otoczenie stanowią tereny przemysłowe, hale magazynowe, galeria Echo i zabudowa mieszkaniowa o małej ilości terenów zielonych.

Celem pracy było zaprojektowanie ekologicznego obiektu architektoniczno – urbanistycznego powiązanego z dużą ilością zieleni zlokalizowanej na tarasach i samowystarczającego pod każdym względem. Wielofunkcyjny budynek o niebanalnej, reprezentacyjnej formie, posiada własny program usługowy oraz zróżnicowaną strukturę i wielkość mieszkań, W pełni wykorzystuje energię odnawialną.

Tematem pracy, według autora, było stworzenie budynku wielofunkcyjnego mixed-use z uwypukleniem roli kompozycji i piękna w środowisku mieszkaniowym. Podkreślenie wagi wody w życiu ludzi i Ziemi w tym wykorzystanie wody deszczowej. Autor chciał zaprojektować budynek, „...” który nie tylko będzie odpowiedzią na dzisiejsze potrzeby, ale też taki, który będzie wyprzedzał swoje czasy, taki który cały czas będzie myślał o dniu jutrzejszym, że po każdym dniu następuje kolejne „jutro „....

...”To budynek inteligentny, który ma z wyprzedzeniem myśleć za ludzi, stwarzając komfortowe warunki do życia, zapewniając miejsca pracy i oferując podstawowe usługi”...

Struktura budynku obejmuje następujący rozkład funkcji; w podziemiach znajduje się dwukondygnacyjny garaż; dwie pierwsze kondygnacje przeznaczone zostały na funkcję usługową i biurową; kondygnacja powyżej to strefa rekreacji; następne kondygnacje stanowią elastycznie kształtowane mieszkania z zielenią i możliwością dostosowania do potrzeb danego klienta; dach z tarasem widokowym i rekreacją, posiada obrotową platformę z panelami fotowoltaicznymi.

Autor określa potrzeby człowieka jako bardzo ważne, natomiast dbanie o środowisko przyrodnicze jak pisze autor....”jest również wybitnie istotne. Jest to przecież środowisko, w którym wszyscy żyjemy, w którym wszyscy funkcjonujemy i niestety również umyślnie lub nieumyślnie je niszczy. Dlatego też swoim projektem niejako chciałbym uświadomić ludzi. o tym jak bardzo ważna jest dla nas natura i dbanie o środowisko”....

Rozwiązanie funkcjonalno-przestrzenne obiektu zapewnia optymalny i specyficzny klimat oraz komfort dla mieszkańców, bez barier dla ludzi niepełnosprawnych.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że zespół mieszkaniowo usługowy został rozwiązany pod względem funkcjonalnym i przestrzennym atrakcyjnie, oferując różnorodne aranżacje wewnątrz architektonicznych, powiązanych z funkcją rekreacyjną zaprojektowanego środowiska roślinnego, zlokalizowanego na tarasach wszystkich poziomów budynku. Oryginalna, a zarazem ekspresyjna, ekologiczna forma architektoniczna, wkomponowana w otoczenie kwartału, wyznacza nowy kierunek w założeniach rewitalizacji tej części miasta (Gzell, 2015, 66) Zespół został komunikacyjnie powiązany z miastem sie-

tectural and urban space in reference to a broad spatial context. The complex's surroundings are formed by industrial areas, storage buildings, the Echo shopping mall and housing buildings with a small amount of green areas.

The objective of the project was to design an eco-friendly architectural and urban structure that would be linked with a large amount of greenery placed on terraces and that would be self-sufficient in every way. The mixed-use building, with an intriguing, formal form, possesses its own service programme and a diverse apartment structure, with varied unit sizes. It fully utilises renewable energy.

The project's author stated that its goal was to create a mixed-use building while underscoring the role of composition and beauty in the housing environment, combined with underlining the significance of water in the life of people and Earth, including the use of stormwater. The author wanted to design a building 'that would not only be an answer to present-day needs, but also to be ahead of its time, that would constantly reflect a thought of tomorrow, that after every "today" there is a "tomorrow"'. ...'It is a smart building that is to think for people ahead of time, creating comfortable living conditions, providing places of employment and offering essential services'.

The building's structure features the following functional distribution: underground there is a two-storey car park; the first two storeys were assigned for services and office spaces; the storey above is a recreational zone; the following storeys provide flexibly designed apartments with greenery and the possibility of being adapted to the needs of a given client; the building's roof, with an observation deck and recreational facilities, has a rotating platform with photovoltaic panels.

The author noted the immense significance of human needs, while having the following to say about care for the natural environment: 'it is also absolutely crucial. It is the environment in which we all live, in which we function and that we also hurt, either intentionally or unintentionally. This is why I wanted to use my project to raise awareness about just how crucial nature and care for the environment are'.

The functional and spatial design of the building ensures an optimal and distinctive atmosphere and comfort for residents, without barriers for the disabled.

In summary, it should be stated that this mixed-use housing and service complex was attractively designed in functional and spatial terms, offering a diverse arrangement of architectural interiors linked with the recreational function of a well-designed plant-based environment placed on the terraces of all building levels. The original, expressive and eco-friendly architectural form, incorporated into the set-

cią ciągów pieszych i rowerowych. Rozwiązanie architektoniczno – urbanistyczne i funkcjonalno - przestrzenne zespołu, które cechuje czytelność, jakość i twórczy stosunek do natury oraz kreatywnie zaprojektowana i wpisana w krajobraz miejski współczesna forma obiektu, stwarzają wspólnie obraz piękna w zaproponowanym środowisku mieszkaniowym.

PODSUMOWANIE

Czynniki, które mają wpływ na definiowanie pojęcia piękna w przestrzeni środowiska mieszkaniowego należy analizować z różnego punktu widzenia. Wiąże się to z faktem skomplikowania zagadnień i wieloaspektowości powiązań funkcjonalnych i jednocześnie przestrzennych środowiska mieszkaniowego. Sprawia to, że działalność twórcza w tej dziedzinie posiada stopień skomplikowania nieporównywalny do innych dzieł plastycznych.

U podstaw wszystkich rozważań dotyczących środowiska mieszkaniowego, rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i architektoniczno-urbanistycznych, leży działanie z myślą o człowieku i jego potrzebach dotyczących zamieszkania; dostępności usług, rekreacji, kontaktu z naturą, zapewnienie kontaktów społecznych ect. Słowem jest to sens właściwego, indywidualnego, kreatywnego rozwiązania przestrzennego, stanowiący podstawę piękna środowiska mieszkaniowego.

Dominujący wpływ na piękno środowiska mieszkaniowego mają również właściwe relacje przestrzenne w odniesieniu do miejsca lokalizacji; ukształtowanie terenu i jego bezpośrednie otoczenie, powiązanie z miastem oraz krajobrazem.

Poczucie piękna jest cechą indywidualnej percepcji człowieka, związaną z danym okresem czasu. Postrzeganie piękna i kreatywna działalność twórcza na rzecz piękna należy do najważniejszych cech człowieka.

Przestrzeń, architektura, natura to pojęcia, które mają wpływ na zmysły ludzkie, wywołują różnorodne reakcje emocjonalne w tym poczucie piękna, określają również stosunek do kreacji założeń architektoniczno – urbanistycznych.

Jakie elementy mają zatem wpływ na poczucie piękna w kreacjach architektoniczno – urbanistycznych. Do nich zaliczyć należy między innymi; piękno natury, formy architektoniczne, elementy kompozycji architektonicznej i urbanistycznej, skala, proporcja, rytm, akcent, dominanta, kolor, rzeźba, plastyka, mała architektura, elementy przyrody; zielona architektura, zieleń, woda, ziemia, zielony kontekst miejski, widoki, klimat, światło, cień, pora dnia (Kusińska, .2009,107) a także wiele innych ponieważ odczucie piękna jest związane z indywidualnością człowieka.

Analizowane przykłady kreacji przestrzennych, w pewnym sensie wyprzedzają swój czas, zarówno pod względem zaspokajania potrzeb człowieka i ekologicznych rozwiązań techniczno-instalacyjnych jak estetyki formy i prezentowanego piękna związanego ze stosunkiem

ting of the city block, defines a new trajectory in the assumptions of revitalising this part of the city (Gzell, 2015, 66). The complex was given a circulatory link with the city via a network of pedestrian and bicycle paths. The architectural, urban, functional and spatial design of the complex is marked by a legibility, high quality, and a creative attitude towards nature and the creatively designed contemporary form of the building, well-incorporated into the cityscape, together form an image of beauty in the housing environment proposed.

CONCLUSIONS

Factors that affect the definition of the notion of beauty in the space of the housing environment should be analysed from different standpoints. This is linked with the complication of the matters and the multi-aspect character of functional and spatial linkages within the housing environment. This makes bestows on creative work in this field a degree of complication that is incomparable to other visual works.

Acting while thinking about humanity and its needs concerning access to housing, recreation, contact with nature, facilitating social contact, etc, lies at the foundation of all discussion of the housing environment and functional, spatial, architectural and urban design solutions. In a nutshell, it is the sense of a proper, case-specific, creative spatial design that is the basis of the beauty of the housing environment. Proper spatial relationships with the site, terrain and its immediate surroundings, linkages with the city and the landscape, also have a dominant impact on the beauty of the housing environment.

The sense of beauty is a characteristic of every individual's own perception, linked with a given period of time. The perception of beauty and creative work towards beauty are among humanity's major features. Space, architecture and nature are notions that affect human senses and result in various types of emotional reactions, including a sense of beauty, while also determining their stance on designs of architectural and urban complexes.

What are the elements that affect the sense of beauty in architectural and urban designs? They include, among others: the beauty of nature, architectural forms, elements of architectural and urban composition, scale, proportion, rhythm, accent, landmark, colour, geometry, visual expression, street furniture, natural elements, green architecture, greenery, water, earth, green urban contexts, views, climate, light, shadow, the time of day (Kusińska, 2009, 107), as well as many others, as the sense of beauty is always associated with a person's individuality.

The cases of spatial projects analysed here are, in a sense, ahead of their time, both in terms of satisfying human needs and eco-friendly technical and utility solutions, the aesthetics of form and beauty associated with the relationship with nature. What

do natury. To co zostało wytworzone przez człowieka może być różnie odbierane i oceniane, ale to co stworzyła natura jest zawsze piękne i pożyteczne. Wzajemne harmonijne relacje pomiędzy przestrzenią, architekturą i naturą wpływają na odczucie piękna. Ścisły związek nowych rozwiązań architektoniczno-przestrzennych z naturą i zielenią jest znakiem czasu i nowego piękna. Będzie też w niedalekiej przyszłości standardem i koniecznością w przeludnionym świecie.

PRZYPISY

¹ W 2020 r. zostały wykonane prace dyplomowe magisterskie w Katedrze Architektury i Urbanistyki Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Świętokrzyskiej na kierunku Architektura, promotor prof. dr hab. inż. arch. Wacław Seruga.

² Według Słownika Języka Polskiego tom II L-P Wyd. PWN Warszawa 1979 str. 662

³ Piękno to „zespół cech takich jak proporcja kształtów, harmonia barw, dźwięków, który sprawia, że coś się podoba, budzi zachwyt; także wysoka wartość moralna; Piękno przyrody. Piękno muzyki. Piękno rzeźb, obrazów, kilimów. Podziwiać piękno kwiatów. Zachwycać się pięknem gór, lasów, morza, rzek. Umiłowanie piękna. Mieć poczucie, zmysł piękna.

⁴ Według WikipediA ' Wolna encyklopedia (internet)

⁵ Piękno to „pozytywna właściwość estetyczna bytu wynikająca z zachowania proporcji, harmonii barw, dźwięków, stosowności umiaru i użyteczności odbierana przez zmysły...”

⁶ „Ekologiczne integracyjne osiedle mieszkaniowe w Końskich”, autor: mgr inż. arch. Luiza Łątka. Projekt architektoniczno-urbanistyczny stanowi pracę dyplomową magisterską obronioną z wyróżnieniem w 2020 roku na Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Świętokrzyskiej. Kierunek Architektura. Promotor pracy magisterskiej prof. dr hab. inż. arch. Wacław Seruga Materiały źródłowe: Archiwum Katedry Architektury i Urbanistyki Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach.

⁷ „Zespół mieszkaniowo usługowy z częścią biurową w Kielcach”. autor: mgr inż. arch. Bartłomiej Bielecki. Projekt architektoniczno-urbanistyczny stanowi pracę dyplomową magisterską obronioną w 2020 roku na Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Świętokrzyskiej. Kierunek Architektura. Promotor: prof. dr hab. inż. arch. Wacław Seruga. Materiały źródłowe: Archiwum Katedry Architektury i Urbanistyki Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach.

BIBLIOGRAFIA / REFERENCES

- [1] Gyrkovich J., 1999., Znaczenie form charakterystycznych dla kształtowania i percepcji przestrzeni . Wybrane zagadnienia kompozycji w architekturze i urbanistyce. Kraków: Wydawnictwo; Politechniki Krakowskiej.
- [2] Gzell S., 2015., Wykłady o współczesnej urbanistyce. Warszawa. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej.
- [3] Kosiński W., 2011., Miasto i piękno miasta. Kraków: Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej.
- [4] Kusińska E., 2009., Woda w założeniach architektoniczno – urbanistycznych. Kraków: Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej.
- [5] Seruga W., 2020. Kreaacje architektoniczne w środowisku mieszkaniowym. Środowisko mieszkaniowe /Housing Environment, 33/2020, str. 94-121.
- [6] Seruga W., 2019. Miejsce zamieszkania człowieka w środowisku miejskim. Środowisko mieszkaniowe /Housing Environment, 26/2019, str. 104-148.
- [7] Słownik Języka Polskiego, 1979, Warszawa: PWN

ŹRÓDŁA INTERNETOWE / ONLINE SOURCES

- [1] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Pi%C4%99kno>, data dostępu 06.2021 r.

has been created by humanity can be received and assessed in various ways, but what nature has made is always beautiful and useful. The close relationship between new architectural and spatial solutions with nature and greenery is a sign of the times and of a new beauty. In the near future and in an overcrowded world, it shall also be a standard and a necessity.

ENDNOTES

¹ In 2020, the Master's thesis projects were prepared at the Chair of Architecture and Urban Planning of the Faculty of Civil Engineering and Architecture of the Kielce University of Technology, as a part of the Architecture course, supervisor: prof. dr hab. inż. arch. Wacław Seruga.

² As written in Słownik Języka Polskiego, vol. II L-P Wyd. PWN Warszawa 1979 p. 662

³ Beauty is 'a set of characteristics such as the proportions of shape, a harmony of colours and sounds, that affects whether we like something or are delighted by it; it is also a high moral value; the beauty of nature. The beauty of music. The beauty of sculptures, paintings and kilims. To marvel at the beauty of flowers. To delight in the beauty of mountains, forests, the sea and rivers. A love of beauty. To have a sense of beauty.

⁴ According to Wikipedia, A free encyclopaedia (online):

⁵ Beauty is 'a positive aesthetic value of an entity that results from a set of proportions, a harmony of colour, sounds, the use of moderation and utility, as detected by the senses...'

⁶ „Ekologiczne integracyjne osiedle mieszkaniowe w Końskich”, author: mgr inż. arch. Luiza Łątka. The architectural and urban project is a Master's thesis project defended with honours in 2020 at the Faculty of Civil Engineering and Architecture of the Kielce University of Technology, Architecture course. Supervisor: prof. dr hab. inż. arch. Wacław Seruga, Source materials: Archives of the Chair of Architecture and Urban Planning of the Faculty of Civil Engineering and Architecture of the Kielce University of Technology.

⁷ „Zespół mieszkaniowo usługowy z częścią biurową w Kielcach”. author: mgr inż. arch. Bartłomiej Bielecki. The architectural and urban project is a Master's thesis project defended in 2020 at the Faculty of Civil Engineering and Architecture of the Kielce University of Technology, Architecture course. Supervisor: prof. dr hab. inż. arch. Wacław Seruga, Source materials: Archives of the Chair of Architecture and Urban Planning of the Faculty of Civil Engineering and Architecture of the Kielce University of Technology.